

Vychodí mimo pondelku a piatku každý deň, vpredvečer dátumu o 6. hod.

Redakcia a administrácia:
Budapešť, VIII.,
Mária ul. č. 15.
Telefon: József 12-97.

SLOVENSKÝ DENNÍK

Predplatné:
na rok . K 20.—
na pol roka K 10.—
na štvrt roka K 5.—
na mesiac . K 1.75
Do Nemecka i
Srbska ročne
24 korún. Do
ostatného cu-
dzozemska i do
Ameriky ročne
32 korún. —

Ročník V. Číslo 176

BUDAPEŠŤ, v sobotu, 17. októbra 1914.

Jednotlivé čísla po 6 hal.

Vojna.

Nové asentírky pre landšturmistov.

Co verejnosť už dávno očakávala, stalo sa. V týchto svetodejinných časoch, v ktorých zúri krvavá borba o naše politické, hospodárske aj individuálne bytie, každý cíti a vie, že treba nám napnúť všetky sily. Toto vie i vláda a dľa toho stará sa o novú pohotovosť brannej moci. Najbližšie vydá nariadenie o nových asentírkach pre zemebrancov (landšturmistov), o čom vydala toto úradné predbežné oznámenie:

XX zákonný článok z r. 1886. o zemebrance (landšturme) hovorí, že v páde mimoriadnej potreby prvú triedu zemebrany upotrebit možno na doplnenie spoločného vojska a domobrany (honvédstva).

Opierajúc sa o toto ustanovenie zákona, uhorská vláda v dohode s vládou rakúskou a so spoločným ministrom vojny uzavrela, že tých zemebrany povinných, ktorí sa narodili v rokoch 1890—1878 (teda 24—36-ročných) a ktorí vojenského výcviku ešte nemajú, to jest všetkých tých, ktorí patria do podtriedy „B“, na prípad nastat majúcej potreby dá popisaf i preskúmať, či sú súci slúžiť pod zbraňou. A jestli potreba vyžadovať bude, zavolá ich cieľom vojenského vycvičenia a po vycviku podelí ich medzi voje spoločného vojska a honvédstva na zaplnenie tam povstálých medzier.

Na toto vzťahujúci sa oznam a vládne nariadenie uverejní sa v najbližších dňoch.

Popis spomenutých zemebrancov musí byť do 29. októbra t. r. skončený. Asentírky, ktorých cieľom je zistiť, kto je súci slúžiť pod zbraňou a kto nie, budú v dobe od 16. novembra do 31. decembra tohoto roku, čo sa ešte oznámi.

Že na zbrannú službu za súcích uznani kedy budú zavolaní do aktívnej služby to jest na vojenský výcvik, to sa oznámi pozdejšie.

Už teraz poznamenávame, že mladší budú prv povolani, než starší.

Nové asentírky a povolanie 24—36-ročných zemebrancov do zbrane neprekvapí nikoho. V Nemecku už povolali zemebrancov do služby a síce v širších vekových hraniciach, lebo tam musel ísť slúžiť každý až do 42. roku. Francúzsko povolalo svojich všetkých zemebrancov až do 48. roku. Tieto poriadky zrovna diktovaly nutnosť, aby sa vláda aj u nás postarala o nové, čerstvé sily. Všetko musí ísť brániť trón a otcinu.

Severné bojište.

Uradná zpráva. (Došla 15. okt. na poludnie.) Naše voje zaujaly včera opevnené výšiny pri Stara-Coli.

Naše útočenie na čiare Starý Sambor tiež napreduje. Od Strwiazu na sever po juho-

východnú frontu Przemysla je už mnoho výšin v našich rukách. Od pevnosti na sever, pozdĺž Sanu tiež bojujeme.

V prenasledovaní nepriateľa cez Karpaty došli sme po Wyškov a Skole.

Generálmajór Höfer v. r.

námestník náčelníka generálneho štábu.

Štýrsky Hradec, 15. okt. „Tagespost“ s povolením vojenskej cenzúry píše:

Naše vojská sú už okolo Sambora. Z Karpatských priesmykov smerom k Turke, Tucholke a Stawsku ženú nepriateľa na Drohobycz. Cez Przemysl tiahnuce vojsko naše napreduje pod ochranou pevností. Silnejšie ruské voje často prinútiť naše voje ku bitkám, ktoré sa však vždy skončia pre nás prajne. Medzi Jaroslavou a ústím Sanu obsadili sme všetky priechody cez San. Rusi ufahujú sa na sever, ale pravdepodobné je, že na tejto ceste sa zastavia a pustia sa s nami do bitky. Smerom k Ivangorodu a k Varšave nepriateľ dopravuje veľké vojská. Predvoj jednej väčšej ruskej armády na juh od Varšavy prelomiť chcel nemeckú frontu, ale bol porazený a musel sa utiahnuť až k varšavskej pevnosti. (Uh. tel. kanc.)

Viedeň, 15. okt. (Uh. tel. kanc.) „Reichspost“ píše: Veľká rozsiahlosť ruskej bojovnej čiary pripisuje sa veľkému nástupu przemyslovských ruských vojov. Rusi koncentrujú veľké sily, aby zadržali našu ofenzívu a do bezpečnosti uviedli svoje vozotajstvo. Jestli sa to podarí, tak ústup Rusov očakáva sa ešte pred rozhodujúcou bitvou.

Rím, 15. okt. (Uh. teleg. kanc.) „Times“ píše o ruskom ústupe: V záujme úplnej porážky nepriateľa je žiaducné, aby sa jeho vojská čím ďalej dostaly od svojho operačného územia, zvlášť teraz, keď sú cesty pre vojská úplne neschodné.

Rusi v Marmarošskej.

Marmarošská Sihof, 15. okt. (Uh. tel. kanc.) Rusi všade ustupujú a za sebou všetko pália. Vo Vyšovskej doline mnoho domov podpálili. V údolí Ezy rozbúrili mosty. Naše polozenie je to najlepšie a čoskoro nebude ani jedného ruského vojaka v Marmarošskej. Novšie už aj v hornovyšovskom, šugatagskom a taracvizskom okrese začaly administratívne úrady pracovať. Nepriateľ stojí na čiare Rahovo—Volovce, ale už začína ustupovať pred našou ofenzívou.

Boje Nemcov s Rusmi.

Berlín, 15. okt. (Wolffova agencia). Veľký štáb oznamuje:

Na Východe útočenie veľkých ruských síl proti Východnému Prusku môže sa považovať za zmarené. V Poľsku ofenzíva našich vojsk, bojujúcich spoločne s rakúsko-uhorskými, napreduje. Naše voje stoja pod Varšavou. Na čiare Ivangorod—Varšava útoky ruské sme na celej čiare odrazili a zapríčinili sme im veľké ztráty. Chýry ruských novín a ukoristení nemeckých kanónov sú úplne bezzákladné.

Na západnom bojišti.

Berlín, 15. okt. (Wolffova ag.) Veľký generálny štáb oznamuje: Pri Antwerpách dostalo sa nám do rúk 4—5000 zajatcov. Očakáva sa, že chytíme ešte mnoho do občianskych šiat odených belgických vojakov. Dľa zprávy konzula z Termeuzena ušlo na ho-

landskú pôdu 20.000 belgických a 2000 anglických vojakov, kde ich odzbrojili. V Antwerpách ukoristili sme asi 500 kanónov a obrovské zásoby válečného a zdravotníckeho materiálu, mnoho lokomotív, vagónov, automobilov, 40.000 centov zbožia, mnoho múky, ďalej vlny, mede a striebra v hodnote asi 10 milionov mariek a mnoho dobytky.

Vrahovia následníka trónu Františka Ferdinanda a jeho manželky pred súdom.

II.

Zo Sarajeva oznamujú:

V ďalšom priebehu pojednávania obranca dr. Premužić snažil sa vylíčiť Čabriničica jako slobodného murára (Freimaurera), ale tento na príslušné otázky odpovie, že ani nevie, čo je vlastne slobodné murárstvo. Na ďalšie otázky obžalovaný odpovedal, že vedel, jakým veľkým rim.-katolíkom bol následník trónu František Ferdinand a dal sa obkolesiť samými kňazmi, ale táto vlastnosť nebola mu pohnútkou k atentátu. K atentátu pohlo ho vraj presvedčenie, že následník trónu stojí v ceste sjednoteniu všetkých Srbov a odtrhnutiu Srbsmi obývaných zemí od Rakúska-Uhorska a preto že musí byť zničený. Dľa jeho vedomia „Narodna obrana“ mala za účel sjednotenie Srbov pomocou revolúcie. Ten istý cieľ mal aj belehradský študentský spolok „Mladost“, avšak cestou vojny s Rakúsko-Uhorskom. Čabriničič ďalej osvedčil sa, že nemal v úmysle zavraždiť kňaznu Hohenbergovu a je mu úprimne ľúto, že aj ona padla v obeť guľke Principovej. Vôbec ľúto mu je vraj, že sa odhodlal k tomu atentátu, lebo teraz vidí jeho hrozné následky: vojnu.

A tu vyhrkly Čabriničičovi slyz.

Predseda sa ho spýtal, prečo plače, načo obžalovaný odpovedal:

— Keby som bol vtedy vedel, čo sa stane, že miliony a miliony ľudí bude musieť za to trpeť, že miliony matiek a sestier bude bedákať a plakať za svojimi, radšej seba by som bol tymi bombami vyhodil do povetria . . . Oplakávam svoj národ a lutujem i týchto ľudí tu, čo tu so mnou sedia . . .

Výsluch Principa.

Obžalovaný Gavriilo Princip na otázku, či sa cíti byť vinným, odpovedá že nie. Necíti sa zločincom ani neofutoval svoj skutok, lebo chcel len odstrániť zlo, ktoré hrozilo všetkým Srbov. Kňaznu Hohenbergovu nechcel usmrtiť; že guľka, ktorú chcel usmrtiť zemského náčelníka generála Potiorka, sediaceho v automobile oproti arcikniežati Františkovi Ferdinandovi, práve ju trafila, je poľutovania hodnou náhodou. Princip potom pokojne vyprával, že za štyri roky navštevoval gymnázium v Tuzle, potom však chodil do gymnáziuma v Belehrade. Bol by složil aj maturitu, keby medzi to neboly prišly bosenské manévry a čas odstrániť dediča trónu z radu živých. V ovzduší, v ktorom žil v Belehrade, stal sa z neho, z Principa, vraj presvedčený radikálny srbský národovec. Rakúsko-Uhorsko nenávidel, lebo potláča Srbov v Hercegovosne a od monarchie očakával pre Juho-slovanov len zlé veci. Najmä od následníka trónu, ktorý bol najvzdelaňší, najenergickejší a najnadanejší Habsburg a preto tým nebezpečnejší pre Srbov. Preto sa aj rozhod-

